

TRADYCYJNE NAUCZANIE SHAOLIN KUNG FU

Sławomir Pawłowski



Wielki Mistrz Shaolin qigong i qinna – mnich Shi Su Gang

Nauczanie przez mnichów w klasztorze Shaolin od stuleci odbywa się wyłącznie poprzez osobisty przekaz z mistrza na ucznia, a w przypadku wiedzy sekretnej, ma ono miejsce bez obecności osób trzecich, wyłącznie metodą „szepetaną wprost do ucha”. Wynika to z patriarchalnego rodzinnego systemu zależności uczniów w stosunku do ich nauczycieli oraz obowiązującej pomiędzy uczniami zasady poszanowania wzajemnego starszeństwa. W klasztorze Shaolin system patriarchalny ustanowił i sprecyzował w XIII wieku mnich Fu Yu*, mistrz buddyjskiej sekty *Caodong Zong*. Wprowadzając w klasztorze system patriarchalny stworzył on jednocześnie nazwy siedemdziesięciu generacji (pokoleń) mnichów tej świątyni. Nazwy kolejnych generacji shaolińskich mnichów zostaną ustanowione dopiero po nastaniu siedemdziesiątego pokolenia, tj. *Lu*. Decyzja mnicha Fu Yu w powyższym zakresie okazała się brzemienna w skutki, wywierając duży wpływ na losy świątyni oraz prowadzone w jej obrębie metody nauczania. Nazwy pokoleń mnichów klasztoru Shaolin wprowadzone przez mnicha Fu Yu stosowane są niezmiennie do chwili obecnej i brzmią następująco:

1. *Fu*, 2. *Hui*, 3. *Zhi*, 4. *Zi*, 5. *Jue*, 6. *Liao*, 7. *Ben*, 8. *Yuan*, 9. *Ke*, 10. *Wu*, 11. *Zhou*, 12. *Hong*, 13. *Pu*, 14. *Guang*, 15. *Zong*, 16. *Dao*, 17. *Qing*, 18. *Tong*, 19. *Xuan*, 20. *Zu*, 21. *Qing*, 22. *Jing*, 23. *Zhen*, 24. *Ru*, 25. *Hai*, 26. *Zhan*, 27. *Ji*, 28. *Chun*, 29. *Zhen*, 30. *Su*, 31. *De*, 32. *Xing*, 33. *Yong*, 34. *Yan*, 35. *Heng*, 36. *Miao*, 37. *Ti*, 38. *Chang*, 39. *Jian*, 40. *Gu*, 41. *Xin*, 42. *Lang*, 43. *Zhao*, 44. *Ty*, 45. *Shen*, 46. *Xing*, 47. *Ming*, 48. *Jian*, 49. *Chong*, 50. *Zuo*, 51. *Zhong*, 52. *Zheng*, 53. *Shan*, 54. *Xi*, 55. *Chan*, 56. *Jin*, 57. *Que*, 58. *Yuan*, 59. *Ji*, 60. *Du*, 61. *Xue*, 62. *Ting*, 63. *Wei*, 64. *Dao*, 65. *Shi*, 66. *Yin*, 67. *Ru*, 68. *Gui*, 69. *Xuan* i 70. *Lu*.

Zgodnie z tradycją Shaolin, każdy z mnichów po przyjęciu do klasztornej wspólnoty musi się nauczyć wszystkich powyższych siedemdziesięciu nazw generacji na pamięć.

Przez ponad 800 lat od chwili stworzenia powyższego nazewnictwa przeminęło już prawie 30 pokoleń shaolińskich mnichów. Obecnie najstarsi z żyjących należą do pokolenia *Su*, jak choćby mój *sifu* – mnich Shi Su Gang. Wielu uznanych mistrzów należy do pokolenia *De*, jak np. moi nauczyciele Shi De Qiang i Shi De Qi, bądź też np. Wielki Mistrz Shi De Yang. Pozostali mnisi i uczniowie klasztoru Shaolin należą do generacji *Xing*, *Yong*, *Yan* oraz *Heng*.



Mnich Shi De Qiang



Wielki Mistrz mnich Shi De Yang przed bramą główną klasztoru Shaolin

Obowiązująca od stuleci w klasztorze Shaolin zasada osobistego przekazu wiedzy z nauczyciela na ucznia, opierająca się na strukturze rodzinnych zależności oraz wzajemnych powinności, wywodzi się z obyczajowości starożytnych Chin, przyczyniając się do tworzenia silnych więzi społecznych w obrębie shaolińskiej społeczności. Każdy mnich lub świecki uczeń klasztoru, bez względu na miejsce, z którego pochodzi, po nadaniu mu buddyjskiego imienia wraz z nazwą generacji, do której zostaje zaliczony, staje się członkiem wielkiej shaolińskiej rodziny i podlega swoistej adopcji. Zgodnie z klasztorną tradycją, na zawsze zostaje on przypisany jako uczeń swojemu nauczycielowi i opiekunowi, któremu jest winien szacunek, posłuszeństwo, lojalność oraz dbać o niego jak o biologicznego ojca. Mistrza w Shaolin, tak jak ojca, można mieć tylko jednego i jedynie za jego wiedzą i akceptacją można pobierać nauki u innych nauczycieli, inaczej byłaby to dla niego obraza i kulturalne faux-pas jego ucznia. Uczniów mistrza, tak jak ma to miejsce w rodzinie, obowiązuje zasada poszanowania wzajemnego starszeństwa: młodszy – rozpoczynający później naukę, bez względu na wiek biologiczny, staje się młodszym bratem starszych (wcześniejszych) uczniów mistrza i względem nich również mają liczne powinności i zobowiązania.

Na proces nauczania tradycyjnego *Shaolin kungfu* składają się więc nie tylko techniki walki, lecz wplatają się w niego również historycznie ukształtowane przez mnichów świątyni Shaolin i obowiązujące po dzień dzisiejszy zasady postępowania, oparte o patriarchalny model rodzinnych więzi i powinności, religia, system wartości oraz filozofia życiowa. Wszystkie one są z sobą stopione w jedną nierozdzielalną i spójną całość. Kultywując dziedzictwo klasztoru Shaolin należy je przyjąć w całości, niczym spadek „z całym dobrodziejstwem inwentarza”, dziedzicząc go wraz ze wszystkimi częściami składowymi lub go w całości odrzucić, nie otrzymując wówczas nic.

Obecny przeor klasztoru Shaolin – mnich Shi Yong Xin uważa za niedopuszczalne, aby nazwą *Shaolin kungfu* określać jedynie klasztorne sztuki walki. Według niego *Shaolin kungfu* jest owocem wielowiekowego klasztorowego kulturowego i religijnego dziedzictwa, wytworzonego na przestrzeni całej historii istnienia świątyni, a tworzące je wartości wykraczają dalece poza samą praktykę sztuki walki. Trenując *Shaolin kungfu* nie można traktować wybiórczo klasztornych zasad postępowania i systemu wartości, dowolnie je modyfikując według własnego „widzi mi się”. Taki splotycony wewnętrznie proces treningowy będzie miał niewiele wspólnego z autentycznym *Shaolin kungfu*. Bez kultywowania zasad postępowania obowiązujących w obrębie shaolińskiej rodzinnej wspólnoty nauczycieli i ich uczniów oraz uczniów wzajemnie względem siebie, wiele cennych wartości zawartych w *Shaolin kungfu* zostanie sprzeniewierzonych, wypaczonych i w końcu utraconych.



Przeor klasztoru Shaolin mnich Shi Yong Xin

Przed wiekami, w swoim szczytowym okresie rozkwitu, klasztor Shaolin posiadał 25 filii, a w głównym klasztorze u podnóża góry Song zamieszkiwało ponad ośmiuset mnichów. Świątynia Shaolin była wówczas potężna i wpływowa. W celu ustalenia faktycznej ilości mnichów podległych świątyni Shaolin, w roku 1735, za czasów dynastii Qing, w trzynastym roku panowania cesarza Yongzhenga, na dworze cesarskim przeprowadzono spis wszystkich mnichów i generacji klasztoru Shaolin. Dokument ten przetrwał do czasów obecnych, precyzyjnie określając ówczesną populację mnichów, ich imiona oraz nazwy generacji, do których należeli. Aktualnie klasztor Shaolin posiada dziesięć filii, w których zamieszkuje łącznie około 150 mnichów.

* **Mnich Fu Yu** (1203–1275) był przeorem klasztoru Shaolin w początkowym okresie panowania dynastii Yuan. Na stanowisko przeora mianował go osobiście w 1245 roku Kubilaj Chan – pierwszy cesarz dynastii Yuan. Za czasów przewodzenia klasztorowi przez mnicha Fu Yu nastąpił dla świątyni bezprecedensowy czas dobrobytu. Przeor Fu Yu przywiązywał wielką wagę do rozwoju *Shaolin kungfu*, podejmując w tym celu wiele działań. Zgodnie z zapisami w księdze *Luohan Xing Gong Duan Da Tuo Pu*, w celu rozwoju shaolińskich sztuk walki przeor Fu Yu trzykrotnie zapraszał uznanych mistrzów osiemnastu stylów walki do klasztoru Shaolin. Zamieszkiwali oni w klasztorze każdorazowo po trzy lata (ogółem przez dziewięć lat) znacząco przyczyniając się do dalszego rozwoju *Shaolin kungfu*.

Przeor Fu Yu znany jest również jako mistrz buddyjskiego odłamu *Caodong Zong*, założonego przez mnichów – mistrzów buddyzmu chan: Dongshana Liangjiego (807–869) oraz jego ucznia Caoshana Benjiego (840–901). Nazwa odłamu nawiązuje do pierwszych członów nazw dwu gór, na których położone były ich klasztory. Przyjęcie przez mnichów imion nawiązujących do nazw górskich szczytów było wówczas zjawiskiem często spotykanym w buddyzmie chan. Praktyka *Caodong* opiera się na „pogodnym spokoju, pogodnej refleksji oraz łagodnym odzwierciedleniu”. Założeniom tym odpowiadają chińskie terminy: „*mozhao chan*” oraz „*anwunian*” (tj. „spokój bez myślenia”). Postępowanie zgodnie z powyższymi założeniami określane jest jako „praktyka cichego oświecenia”. Kulturuje się ją „po prostu siedząc” (chiń. *zhiguan dazuo*), podczas którego w spokoju obserwuje się własny umysł bądź śledzi swój oddech.

Przeor Fu Yu zmarł w 1275 roku w wieku 73 lat i został pochowany na terenie słynnego cmentarza mnichów Lasu Pagód (chiń. *Ta Lin*).



Pagoda przeora Fu Yu na terenie Lasu Pagód

Gdynia, kwiecień 2012 r.

Artykuł ukazał się w 49 numerze magazynu internetowego *Świat Nei Jia*, w lipcu 2012 r.

Artykuł zamieszczono na stronie internetowej

<http://kungfu.gdyniapozarzadowa.pl/chan/> dnia 22 lipca 2020 roku.